

Project No. 12-06

WAARSCHUWINGSDIENSTEN Cercosporawaarschuwingsdienst

Projectleider: J.D.A. Wevers

1. Inleiding

De mate waarin de bladvlekkenziekte cercospora voorkomt in Nederland varieert over de jaren. De schade die cercospora veroorzaakt, kan oplopen tot 50% in suikeropbrengst. Om deze schade te voorkomen, is onderzoek naar mogelijkheden van rassen met resistentie tegen cercospora en onderzoek naar bestrijdingsmogelijkheden noodzakelijk.

Om het aantal bespuitingen en de hoeveelheid chemische gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum te beperken, dienen bespuitingen pas dan uitgevoerd te worden wanneer dit ook echt noodzakelijk is.

2. Werkwijze

1. Onderzoek naar rassen met resistentie tegen cercospora is onderdeel van het cultuur- en gebruikswaardeonderzoek van suikerbietenrassen in Nederland (project 01-01).
2. In de praktijk wordt voor cercospora een waarschuwingssysteem toegepast op basis van waarnemingen in het gewas. Deze waarnemingen zijn gekoppeld aan schadedrempels. De waarschuwingsperiode is onder te verdelen in vier perioden:
 - blijkt vóór midden augustus dat op 5% of meer van de bladeren één of meer vlekjes cercospora voorkomt, dan is het advies om een bespuiting uit te voeren. Zet de aantasting later door, dan is eventueel een tweede bespuiting nodig wanneer op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen;
 - tussen medio augustus en 1 september is er een overgangsfase, waarbij de drempel opgetrokken wordt van 5 naar 50%. De snelheid waarmee dit gebeurt, is afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij droog en schraal weer zal de drempel snel stijgen. Bij warm en vochtig weer langzaam;

- een aantasting die na 1 september optreedt, hoeft pas bestreden te worden als op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen. Na 1 september heeft een bestrijding alleen maar zin als er laat gerooid wordt. Hierbij moet ook de veiligheidstermijn in de gaten gehouden worden;
- na ongeveer 15 september heeft een bestrijding geen zin meer.

Medewerkers van suikerindustrie, gewasbeschermingshandel, DLV en IRS hebben tussen juli en september regelmatig bietenpercelen bezocht. Is daarbij cercospora waargenomen, dan is dit aan het IRS gemeld. Op basis van deze waarnemingen is, na onderling overleg, besloten om voor dat gebied een waarschuwing uit te laten gaan om de percelen te controleren op aanwezigheid van cercospora en zonodig een bestrijding uit te voeren.

3. Resultaten

1. Het onderzoek naar rassen met cercosporaresistentie is verslagen bij project 01-01.
2. In tabel 1 staan de berichten die in 2001 verzonden zijn naar bietentelers en/of pers en op de IRS-internetsite geplaatst zijn.

In 2001 is langer bij een lagere drempel gewaarschuwd dan in voorgaande jaren. Dit had te maken met de inschatting dat het BMS-quotum niet geheel vol geteeld zou zijn en met de weersomstandigheden eind september, die aanleiding gaven tot een verwachte extra grote schade door bladvlekkenziekten.

Voor een gebied als geheel werkt een dergelijk waarschuwingssysteem goed. Op individuele percelen kan echter een vroege aantasting optreden. Telers kunnen op dergelijke percelen alleen maar tijdig bestrijdingsmaatregelen treffen, voordat een waarschuwing is verzonden, als ze zelf regelmatig controleren. Vooral percelen waar biet op biet gezaaid is, vergen extra aandacht.

Tabel 1. Overzicht van berichten die in het kader van de cercosporawaarschuwingsdienst in 2001 zijn verzonden.

gebied	datum	drempel (%)
geheel Oost Nederland (Drenthe, Overijssel, Gelderland, Oost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg)	8 augustus	5
idem, een herinnering	17 augustus	5
Zuid-Limburg en het oosten van Nederland, waarbij na de vorige waarschuwingen nog geen controle en/of maatregelen genomen waren	28 augustus	5
verhoging schadedrempel	4 september	30
verhoging schadedrempel + opschuiven einddatum van september naar eind september	12 september	50